

**Gravia obsessa et expugnata armis Ordinum Belgicae
Confoederatae ab illustrissimo principe Mauritio
Arausionensium principe Nassauiae Comite, etc. anno 1602.**

<https://hdl.handle.net/1874/430416>

GRAVIA
obſeſa et expugnata
ARMIS
ORDINVM BELGICÆ
CONFÆDERATÆ
Ab Illuſtriſſimo Principe
MAVRITIO
Araſionenſium Principe
Nephanzæ Comite, etc.
Anno 1632.

Quartier de
François Vuur

Grave

Quartier de
Pr. Maurice.

Le Camp de l'Archiduc ſous
l'Admirant d'
Aragon.

Quartier du
Comte & ſon
de Neſſen.

Blouck
Div-32

BELEGH DER STADT GRAVE.

steden, en dapperheyt in 't aenvangen en beleyden van d'approchen, seerbemint was; en Jacob van den Bossche, oock een Ingenieur: de Capiteyn Meetkercke en Morgan wierden seer gevaerlijck gequetst, en Capiteyn Hamilton storf van sijn wonde. Self den Engelschen Generael Veer wierd in den hals en wange, in de loopgraven sijnde, geschoten, daer van hy evenwel geluckelijck genas.

Den Admirant begon gebreck van eetwaren te krijgen, dies hy, voor sijn vertreck, noch een aenvall op 't leger wilde doen, en bracht vele ladders, schoppen, spaden, houweelen, en diergelijck gereetschap by elckander, om 's nachts tusschen Prins Maurits en Graef Willems quartier in te breken; maer 't wierd ontdeekt, en de Prins was met het gantsche leger op sijn hoede, van meening sijnde hem met dapperheyt t'ontmoeten en af te keeren; waer door hy in alle stilheyt vertrock, en liet vele van sijn gereetschap liggen, sonder iets meer tegen der Staten leger voor te nemen. De Heer van Grobbendonck, Gouverneur der stad's Hertogenbosch, pooghde hem te bewegen, dat hy, om Prins Maurits alle toevoer af te snijden, sich soude komen legeren tot Ravesteyn, daer hy self allerley montkofft beter sou konnen krijgen; maer d'Admirant vond het selve niet raetsaem, en vertrock naer Venlo. Prins Maurits, in twijfel sijnde, of hy iets op Rhijnberck oft Meurs mocht voorneemen, sond Graef Ernst met een goet deel volcks derwaerts; doch Mendosa trachte in Venlo te komen, maer vergeefs, dies hy naer Maestricht vertrock: want sijn krijghs-volck was door gebreck heel t'onvreden, insonderheydt denieuwe Italianen, die in foodanigh een armoede, en sonder geldt te sijn, noch niet gewoon waren, en derhalven in groote menichte tot de Staten overliepen.

De belegerden waren ondertusschen over d'Aerts Hertoghs vertreck seer misnoeght, te meer, dewijl sy aen sijne wederkomst wanhoopten. Sy hielden sich evenwel kloeckmoedigh, om de stad wel te beschermen, waer aen sy alle hunne krachten te kost leyden. Sommige van hen, om alle swarigheyt t'ontgaen, begaven hun des nachts uyt de stad in 't leger, en vesekerden Prins Maurits, dat se noch van alles voorsien waren, uytgefeyt volck, t welck sy meenden dat hen eerst ontbreken sou.

Men vorderde d'approchen oft naerderingen in 't Staten leger naer vermogen. D'Engelschen, onder 't beleyt van Sutton, Lieutenant Colonel van den Ridder Horatius Veer, besprongen de halve maen, die wat buyten de contrefcharp van den Beir leght, welke sy innamen, en een batery op stelden, waer me-

de sy 't geschut der belegerden, dat dickmael op hare gravers geloft wierd, beschoten, en krachteloos meenden te maken. Twee dagen daer nae vermeersterden 's Princen volck noch een halve maen by de Bergh-poort; maer sy moesten die, om datse daer in niet bedeckt waren, weder verlaten: hier bleef Capiteyn du Puis verslagen, en den Capiteyn Vise en den Lieutenant van Stridos gevangen.

De belegerden deden daer na een uytval naer de sijde van de steenen beir, op 't quartier van d'Engelschen, daer in de Lieutenant van Charles Morgan, die wederstandt meynde te doen, doch van sijn volck verlaten was, gequetst en wegh-gevoert wierd; doch Capiteyn Richard ontsette hem, en deé de belegerden weder na de stad wijcken: dit was den laetsten uytval.

Die van de stad hadden, naer 't quartier van Prins Maurits, alle hare buytenwercken verlaten, en de beleggers quamen met twee gaelderijen tot in 't contrefcharp; en onlangs daer nae in de wal van een bolwerck dat aen de Mase leght: waerom de belegerden (siende dat men hen soo na quam, dat de gaelderijen in d'ander quartieren oock haest gereet waren, dat hun volck door 't dagelijcks schieten veel verminderde, en dat 'er geen ontfet voor handen was,) naer een goet verdragh, om de stad over te geven, begonden te trachten, dies sy versochten, met de beleggers te woerde te komen; hier toe wierd Sidlenitsky uytgefonden, die 't soo ver bracht, dat die van de stad hunne Gemachtighden in 't leger aen Prins Maurits sonden, en gyselaers innamen; en dus wierd het verdragh den 19 September, op de volgende voorwaerden, gesloten: dat den Gouverneur en al 't krijghs-volck uyttrecken souden met hunne paerden, wapenen en huysraet, en met vliegende vaendelen, slaende trommels, brandende lonten, en kogels in de mont, en 150 wagens tot Diest toe hebben, doch daer gyselaers voor laten. Al 't geschut, vivres en amunite souden sy getrouwelijck overleveren aen persoonen daer toe gestelt, sonder iets te verminderen oft te bederven: de besetting sou de volgende dagh verrecken, en meer andere punten.

Volgens dit verdragh sijn, op de gestelde tijdt, omtrent 800 mannen, en 400 gequetsten, uytgetrocken. Men stelde tot Gouverneur den Baron Sidlenitsky, en Mabase tot Sergiant Major oft Wachtmeester. De soldaten wierden in de winter-quartieren gesonden; en de Hooghduytsche ruytery door de Staten betaelt en afgedanekt. Prins Maurits is in de selve maent als Pant-heer van 't landt van Kuyck gehult; en men heeft op alles, wat tot dienst en verfekering van de stad streckte, goede ordre gestelt.

Laetsten uytval.

De belegerden verseeken verdrag.

dat gesloten.

en uytgevoert word.

Gouverneur.

BELEGHEN OVERGEVING DER STADT GRAVE,

Door de wapenen der Vereenighde Staten,

Onder 't beleyt van

PRINS MAVRITS VAN NASSOV,

haren Veldtheer te Water en te Lande, &c.

In 't jaer 1611.

Oe dese stad, in 't jaer 1611 is gedwongen geweest sich weder onder 't gebiedt der Staten te begeven; t welck wy nu wat breeder sullen verhalen.

Prins Maurits, eerst weder-gekeert van den tocht in Brabant tegen den Admirant van Arragon, quam den 18 Iulii in 't gemelde jaer met het leger voor dese stad. Hy self nam sijn quartier oft wijck in 't oosten, aen den oever van de Maes, Graef Willem in 't zuyden, en den Generael Veer met d'Engelschen in 't westen; in dit en des Princen quartier wierden twee bruggen over de rivier geslagen, om de overtocht vry te hebben, en alle levens-middelen te beter te bekomen. Dit gedaen sijnde, wierden terstont alle nootfaelijckheden uyt Holland nae 't leger gesonden. 't Gerucht liep, dat den Admirant, met een leger van twintigh duysent mannen, om de stad t'ontsetten, af quam; dies de Prins sijn leger van buyten dapper versterckte, insonderheyt aen de sijden daer de Spaenschen, naer alle waerschijnlijckheyt, eerst souden aenvallen. De halve maen, die de belegerden over de Mase hadden, wierd, als een goet voorteken van d'aenstaende overwinning, van de beleggers ingenomen. Rontom 't leger, dat wel begraven was, waren meer dan sestigh reuyten, vele fort en palissaden, en een graft omtrent 18 voeten diep. De Gouverneur der stad was Antonio Gonzales, een Spanjaert; maer dewijl men een belegering vreesde, wierd Don Inigo Dotaiola, een ervaren krijghs-man, met eenige Italianen en Spanjaerden, en sommige Duytschen, onder Paus Gallays, Lieutenant van den Colonel Tyssing, in de stad gesonden; soo dat de besetting omtrent duysent vijf hondert mannen

sterck was, behalven de burgers, die maer drie oft vier hondert waren: oock hadden sy op al hun krijghs-gereetschap en eetwaren goede ordre gestelt.

De approchen oft naerderingen van de beleggers wierden ondertusschen met alle naerligheyt gevordert, de bateryen opgerecht, 't geschut daer op gebracht, om de belegerden allens te dwingen. Terwijl men dus aen wederlijden beefich was, quam Franciscus de Mendosa, Admirant van Arragon, met Graef Henrick van den Bergh, en andere hoofden van des Aerts-Hertoghs leger, met hun volck in 't landt van Kuyck, daer sy een brugh over de Maes sloegen; en daer na tot op een half mijl van 's Princen leger, by 't dorp Lijnde. Soo haest als sy gekomen waren, gaven sy de belegerde, door 't afschieten van 't geschut, kennis van 't selve, die, om hare blyfschap daer over te betoonen, terstont op de selve wijze antwoorden. Drie dagen na hunne komst deden sy elckander vuerteekenen.

Den 13 Augusti deden die van de stad een uytval op 't quartier van Graef Willem van Nassou, en twee dagen daer na op 't quartier van d'Engelschen; maer sy wierden soo heftigh afgeslagen, dat sy veel haestiger wederkeerden, dan sy gekomen waren; doch dit geschiede niet dan met verlies aen weersijden, soo van Officiers als soldaten, doch meest van de belegerde. Den seventiende der selve maent deden sy weder een uytval met 700 mannen, naer 't Engelsch quartier, maer quamen niet aen; want d'onse deden hen met het geschut terstont in de stad keeren. Des Admirants leger quam oock nae genoegh, doch deden geen geweld, alleen de wachten van weersijden hadden eenige kleyne gevechten; maer hy bracht sijn geschut soo nae aen 's Princen leger, dat hy daer in schoot, waer tegen men terstont dicke aerde wallen tot beschanffing moest maken. Ondertusschen wierden nu en dan verscheyden kloecke mannen geschoten, als den Ingenieur Andries de Roy, die van Prins Maurits, om sijn verstant en wetenschap in beschanffingen en belegeren van

d'Admirant komt tot ontfet.

De belegerde doen uytvallen.

Verlies van de beleggers.

Mendosa vertrekt.

Rhijnberck en Meurs versorgt.

D'Engelschen winnen een halve maen.

Aenvang van 't beleg.

Halve maen gewonnen.

Stercke van de besetting.